

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 516/2010

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. A. B., D. K., M. B., D. K., zastúpených advokátom JUDr. J. Š., Advokátska kancelária JUDr. Š., s. r. o., D. K., a JUDr. P. B., D. K., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Ružomberok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/33/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. A. B., M. B. a JUDr. P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2010 doručená sťažnosť MUDr. A. B., D. K. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), M. B., D. K. (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“), a JUDr. P. B., D. K. (ďalej len „sťažovateľ v 3. rade“, spolu aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Ružomberok (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/33/2006.

2. Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovatelia sa návrhom doručeným Okresnému súdu Dolný Kubín 29. decembra 2005 domáhali určenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu práva prechodu cez nehnuteľnosť žalovaných. Sťažovatelia navrhli vydanie predbežného opatrenia, ktorým mala byť žalovaným v predmetnom konaní uložená povinnosť strpieť, aby si dali zamerať a v teréne geodetom vyznačiť nimi označené časti nehnuteľnosti. Uznesením Krajského súdu v Žiline z 9. februára 2006 sp. zn. 8 NcC/1/2006 bola vec prikázaná na ďalšie konanie Okresnému súdu Ružomberok, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/33/2006 rozhodol 3. mája 2006 o predbežnom opatrení tak, že ho zamietol. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 309/06 z 23. januára 2007. Pojednávanie nariadené na 23. august 2007 bolo odročené a prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo v decembri 2007. Pojednávanie sa uskutočnilo 8. apríla 2008, ohliadka na mieste samom 7. mája 2008 a ďalšie pojednávania sa konali 1. júla 2008, 18. septembra 2008 a 14. októbra 2008. Uznesením z 31. októbra 2008 súd pripustil zmenu žalobného návrhu. Po odročení pojednávania nariadeného na 20. január 2009 sa pojednávanie uskutočnilo 26. februára 2009.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že podaním z 25. mája 2009 podali predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú predseda okresného súdu vybavil tak, že im listom z 26. júna 2009 oznámil, že sťažnosť na prietahy považuje za nedôvodnú.

Uznesením z 9. júna 2009 súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom – geodetom. Znalec doručil prvostupňovému súdu znalecký posudok 9. septembra 2009. Pojednávania sa následne uskutočnili 6. októbra 2009, 23. februára 2010 a 12. marca 2010. Na pojednávaní nariadenom na 12. marec 2010 bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd zriadil právo zodpovedajúce vecnému bremenu práva prechodu a sťažovateľom uložil spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu žalovaným za zriadenie vecného bremena. Na základe odvolania sťažovateľov, ako aj žalovaných bola vec postúpená na konanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu.

3. Sťažovatelia uviedli, že porušenie základných práv postupom okresného súdu „*vidia jednak v samotnom nekonaní súdu v určitých obdobiach, v nedodržaní zákonnej lehoty (§ 75 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku...)* na rozhodnutie o predbežnom opatrení, v nevyvodení žiadnych dôsledkov voči správaniu žalovaných 1/ a 2/, ktorí svojim konaním zavádzajúc súd zapríčinili bez reálneho dôvodu odročenie pojednávania nariadeného na deň 20. 01. 2009 a najmä v neefektívnom konaní a nesústredenom dokazovaní, ak súd napriek tomu, že samotné skutkové tvrdenie žalobcov ohľadne skutočností, ktorými odôvodňovali ich dobromyseľnosť (ako jedného z predpokladov vydržania uplatneného práva), považoval (bez ohľadu na jeho preukázanie) za také, pre ktoré žalobcovia nemohli byť dobromyseľní, teda z pohľadu ním vysloveného právneho názoru (hoci ho sťažovatelia považujú za nesprávny a preto sa vo veci odvolali) mu nič nebránilo meritórne vo veci rozhodnúť už na prvom pojednávaní, na ktorom došlo k vecnému prejednaniu veci“. Sťažovatelia tiež namietajú, že „*postup súdu bol vo viacerých štádiách konania pre sťažovateľov (a zrejme nielen pre nich) nepredvídateľný*“. Sťažovatelia namietajú neefektívnosť a nesústredenosť postupu okresného súdu, ako aj porušenie práva na spravodlivý proces tým, že podľa ich názoru výsledkom konania okresného súdu bolo nepredvídateľné súdne rozhodnutie.

4. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. *Ústavnej sťažnosti sa vyhovuje.*

2. *Základné právo sťažovateľov... priznané v čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Ružomberok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/33/2006.*

3. *Okresnému súdu Ružomberok Ústavný súd SR prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/33/2006 konal bez zbytočných prietahov.*

4. *Každému zo sťažovateľov Ústavný súd SR priznáva finančné zadostučinenie vo výške po 3.000,- eur, ktoré je jej Okresný súd Ružomberok povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.*

5. *Okresný súd Ružomberok je povinný uhradiť sťažovateľom MUDr. A. B. a M. B. trovy právneho zastúpenia...“*

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

2. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

3. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

4. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

5. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

6. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

1. Predmet sťažnosti sťažovateľov spočíva v tvrdení, že napadnutý postup okresného súdu bol neefektívny a nesústreďený a jeho rozhodnutie sp. zn. 4 C/33/2006 z 12. marca 2010 bolo podľa nich nepredvídateľné, čím podľa ich názoru prvostupňový súd porušil základné práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 280/08, III. ÚS 222/2010).

3. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie práva označeným orgánom verejnej moci trvalo alebo ešte pretrváva. Ak v čase, keď bola podaná sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádzalo k namietanému porušovaniu práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 12/01, IV. ÚS 32/03, III. ÚS 306/08).

4. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie). Ústavný súd vychádzajúc z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde sa preto mohol zaoberať sťažnosťou iba v tom rozsahu, ako ho sťažovatelia vymedzili v petite sťažnosti v rámci požadovanej ústavnej ochrany, teda v rozsahu namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/33/2006.

5. Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovatelia podali proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C/33/2006 z 12. marca 2010 odvolanie. Konanie o odvolaní je

vedené pred Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 6 Co 158/2010 a podľa zistenia ústavného súdu toto konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

6. V čase rozhodovania ústavného súdu o namietanom porušení práva sťažovateľov už okresný súd vo veci nekonal, a preto nemohlo objektívne dochádzať z jeho strany k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd nemohol ovplyvniť plynulosť priebehu konania, a teda ani porušiť označené práva sťažovateľa, pretože vyhlásením rozsudku vo veci samej okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti, v ktorej sťažovatelia namietali porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

7. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Preto, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Sťažovatelia podali proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 4 C/33/2006 z 12. marca 2010 odvolanie, o ktorom rozhoduje Krajský súd v Žiline v konaní pod sp. zn. 6 Co 158/2010.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti, v ktorej sťažovatelia namietali porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/33/2006, odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k sťažnosti sťažovateľa v 3. rade je tiež daný dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie

zákonom predpísaných náležitostí, keďže sťažovateľ v 3. rade k sťažnosti nepriložil splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

9. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľov ústavný súd nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2010